

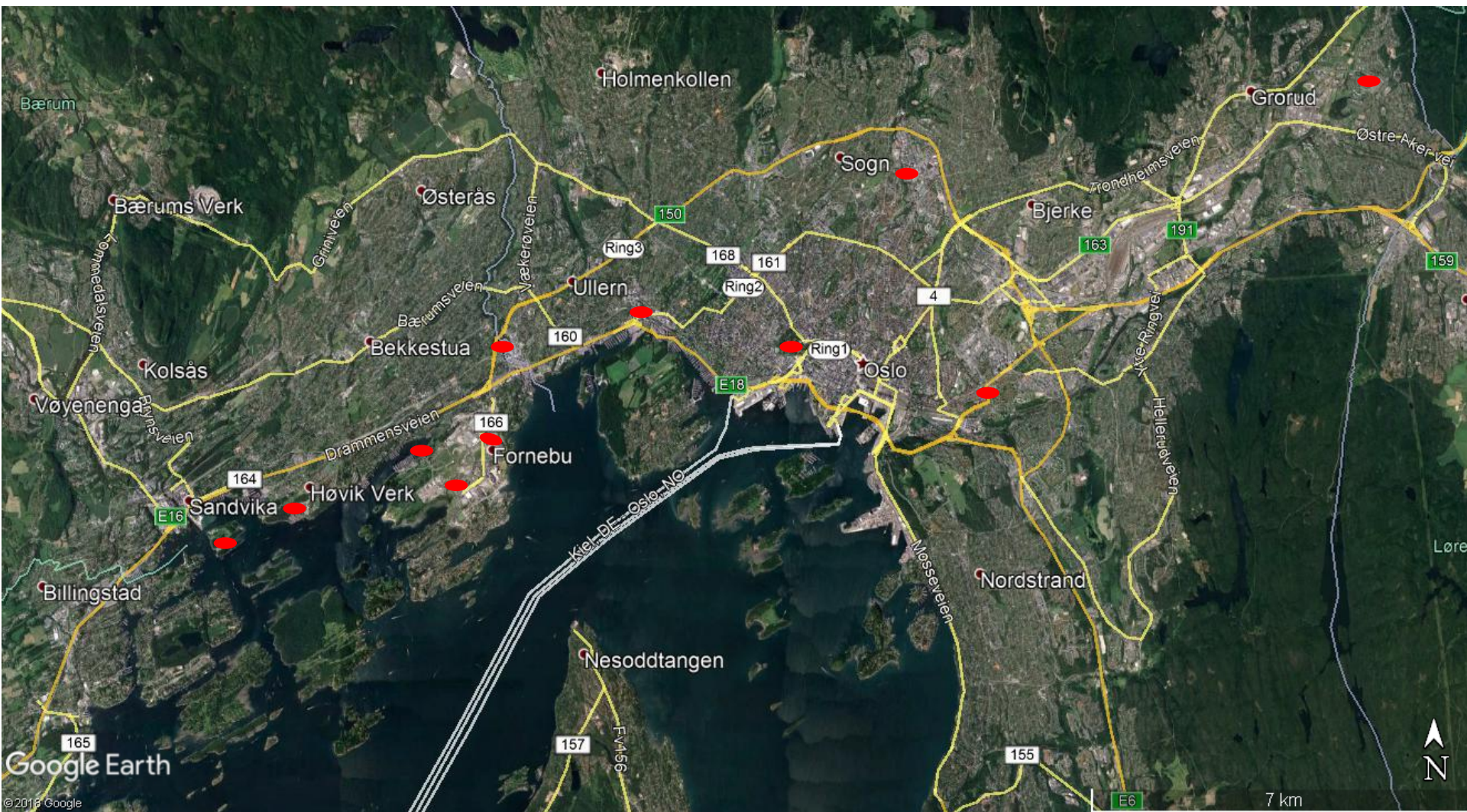
Kan miljøsertifiseringer som Breeam-Nor
motivere eiendomsutviklere til å legge til
rette for økt biologisk mangfold?

Jonathan E. Colman
NaturRestaurering AS

Noen etablerte eller mulige nyetablerte blomsterenger

Betydning for biologisk mangfold og pollinatorer

Breeam-Nor?

<http://ngbc.no/breeam-nor/#breeam>

- BREEAM er et verktøy for å måle miljøprestasjon utviklet av Norwegian Green Building Council (NGBC) i tett samarbeid med bygg- og eiendomsnæringen i Norge.
- Formålet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg.
- Et BREEAM-NOR sertifikat utstedes i fem nivåer; **Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding.**
- Sertifiseringen er basert på dokumentert miljøprestasjon i ni kategorier – ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi samt forurensning.
- **Hvorfor BREEAM-sertifisere?** BREEAM-bygg har:
  - Høyere markedsverdi
  - Høyere leieinntekter
  - Lavere driftskostnader
  - Økt brukertilfredshet

NATURRESTAURERING

Hvorfor BREEAM-sertifisere?

Sitat fra en ansatt i en av norges største entreprenører:

«Jeg mener den største motivasjonen for å sertifisere bygg er **økonomi**, enten ved at man kan kreve høyere leie eller at bygget får høyere verdi ved et evt. salg. Jeg oppfattet byggherre slik at dette er en synlig kvalitet som de tilfører bygget. Flere av emnene handler analyser, registrering og statistikk og dette er byggherre mindre villig til å bruke penger på. **Jeg vil ikke påstå at det er ekte miljøbevissthet**, men de ønsker gjerne å benytte i ansvarlighet i forhold til miljø i profilering av seg selv og byggene sine. Dette gjelder også leietakere. De ønsker å ha en grønn profil.

Sitat fra en ansatt i en av norges største konsulent firmaer:

«Entreprenør får i enkelte tilfeller beskjed om hvilke miljøkvaliteter som skal legges til grunn (fra byggherren) og i andre tilfeller velger Entreprenør miljøkvaliteter selv (og da er økonomi essensielt da vi konkurrerer på pris).

Byggherres motivasjon er i hovedsak to ting:

- **Økonomi: Det er enklere og flere potensielle leietakere for BREEAM sertifiserte bygg. Det er også enklere re-utleie derav mindre risiko.**
- **Markedsføring/strategi: Det er populært å være «grønn»** i dagens samfunn. Viktig å ta samfunnsansvar og vise at deres virksomhet gjør tiltak i riktig retning.»

NATURRESTAURERING

Tabell 6: Eksempel på beregning av poeng og klassifisering

Kategori	Oppnådde poeng	Tilgjengelige poeng*	% av oppnådde poeng	Vekting av kategorier*	Poengsum for kategori
Ledelse	10	20	50 %	0,12	6 %
Helse og innemiljø	11	22	50 %	0,15	8 %
Energi	15	32	47 %	0,19	9 %
Transport	6	9	67 %	0,10	7 %
Vann	6	9	67 %	0,05	3 %
Materialer	6	11	55 %	0,135	7 %
Avfall	2	6	33 %	0,075	3 %
Arealbruk og økologi	1	10	10 %	0,10	1 %
Forurensning	5	14	36 %	0,08	3 %
Innovasjon	0	0	0 %	0,10	0 %
Endelig poengsum					46,1 %
Klassifisering					GOOD
*Dette vil variere etter bygningskategori og sted.					

Hvordan belønner miljøsertifisering Breeam-Nor gode økologiske miljøløsninger på tomten spesielt med henblikk på tilrettelegging for ville pollinerende insekter?
Hvordan får man høyest økologisk poengsum i Breeam?

Emne	Poeng	Poengsammendrag
LE 01 Valg av tomt	3	Oppfordre til bruk av tidligere utbygget eller forurenset areal, og unngå areal som er urørt.
LE 02 Tomtens økologiske verdi	2	Oppfordre til utbygging på tomt som allerede har begrenset verdi for plante- og dyreliv, og beskytte eksisterende økologi mot vesentlig skade under klargjøring av tomt og ferdigstillelse av byggearbeid.
LE 04 Forbedring av tomtens økologi	3	Oppfordre til tiltak for å forbedre tomtens økologiske verdi som følge av utbygging.
LE 05 Langsiktig påvirkning på artsmangfold	2	Begrense utbyggingens langsiktige påvirkning på tomtens og det omkringliggende områdets artsmangfold.
LE 06 Byggets fotavtrykk	2	Fremme effektiv bruk av et byggs fotavtrykk ved å sikre at areal- og materialbruk er optimal. Et høyt forhold mellom bruttoareal og grunnplanets bruttoareal danner grunnlag for poengtildeling.

Gjelder hus og leiligheter

NATURRESTAURERING

Hva kan økologene bidra med?

	LE 02	LE 04	LE 05
1 poeng	Bekreftet liten økologisk verdi (vha. sjekklister/økolog)	Økolog befarer tomt, og utarbeider rapport med anbefalinger for vern og forbedringer ≥ 50% av anbefalte tiltak gjennomføres	Alle forkriterier oppnådd (inkl. forvaltningsplan) + To tilleggskriterier oppnådd
1 poeng	Økologiske verdier beskyttet ved byggevirkksomhet	≥ 75% av anbefalte tiltak gjennomføres	Alle forkriterier oppnådd (inkl. forvaltningsplan) + Fire tilleggskriterier oppnådd
1 poeng		≥ 95% av anbefalte tiltak gjennomføres	
Totalt mulig	2 poeng	3 poeng	2 poeng

NATURRESTAURERING

LE 04: foreslåtte tiltak på bakken og på tak for aktuell tomt ved Løkenåsveien 45, Lørenskog. Utgangspunkt er at hele tiltaksområdet er på ca. 12 000 m². Uteområder aktuelt for blomstereng tilsvarer ca. 900 m². Resten består av andre grøntarealer, bygninger, asfalt, parkering m.m.

LE 04				
På baken	Ca. tilgjengelig areal	≥ 50%	≥ 75%	≥ 95%
1. Blomstereng	900 m ²	450 m ²	675 m ²	855 m ²
2. Fuglekasser + insekthoteller		5 + 5 stk.	7 + 8 stk.	10 + 10 stk.

LE05:

Tilleggs-kriterium	Relevant for dette prosjektet?	Oppfylt i dette prosjektet?
6.	Ja	Utnevnelse av en artsmangfoldansvarlig
7.	Ja	Opplæring i beskyttelse av økologiske verdier vil nesten utelukkende begrense seg til å hindre forurensning og avrenning til sensitive resipienter.
8.	Ja, se ovenfor	Utbygger må dokumentere hva som faktisk gjøres for å hindre forurensning og avrenning.
9. a.	Ja	Blomstereng er en naturtype som anses som viktig, og delvis truet.
b.	Nei	
10.	Nei. Ingenting av verdi å beskytte	
11. a.	Ja	Avhenger av utbygger
b.	Ja	Avhenger av utbygger
c.	Ja	Avhenger av utbygger

Hva er det økologiske bidraget?

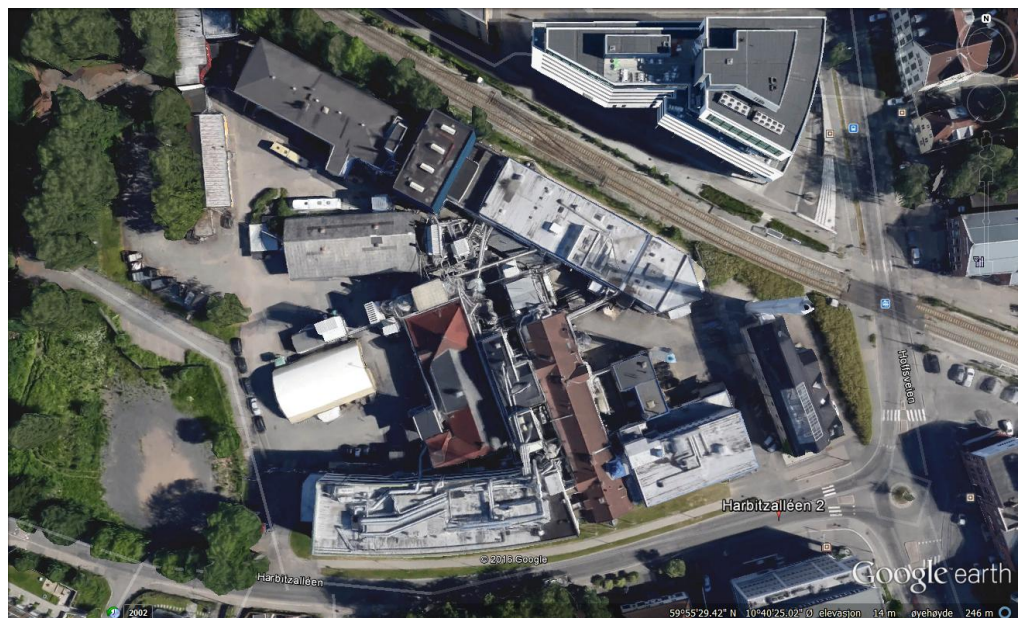
- Velg tomter med få/ingen verdier
- Vern økologiske verdier
  - Viktige trær
  - Viktige arter
  - Viktige naturtyper/habitater
  - Vannforekomster
- Fjern fremmede arter
- Etabler økologiske forbedrings tiltak et sted som hadde få/ingen verdier
  - Ofte begrenset areal – flere trade-offs
  - Blomsterenger og andre «habitattyper» (bakkeplan og på tak)
  - Insekthoteller
- **Få alternative opplegg (forskrifter, regler, lover) hvor eiendoms- og byutviklere må satse på helhetlige byøkologiske løsninger**

NATURRESTAURERING

Noen lokale lokaliteter for NRAS

- Tak på nybygg ved Jernbanetorget, Lillestrøm
- Inngangen til Stovner senter
- Kalktørreng ved Lilleaker/CC-vest
- Tak på Fornebu-S
- Kommende områder
  - Freserveien – Kværner byen
  - Harbitzalleen, Skøyen
  - Nydalen
  - Oksenøysenter, Fornebu
  - Vollebekk
  - Løkenåsen
  - Mange flere...

Blomstereng

Gressplen

Blomstereng

Jernbanetorget, Lillestrøm Breeam-Nor prosjekt

- Slåtteeeng
- Er det økologiske fordeler med blomsterenger på tak?

Stovner senter

Breeam-Nor prosjekt

- Slåtteeeng
- Er det økologiske fordeler med denne og andre like blomstereng?

**Tak på Fornebu
shoppingsenter**

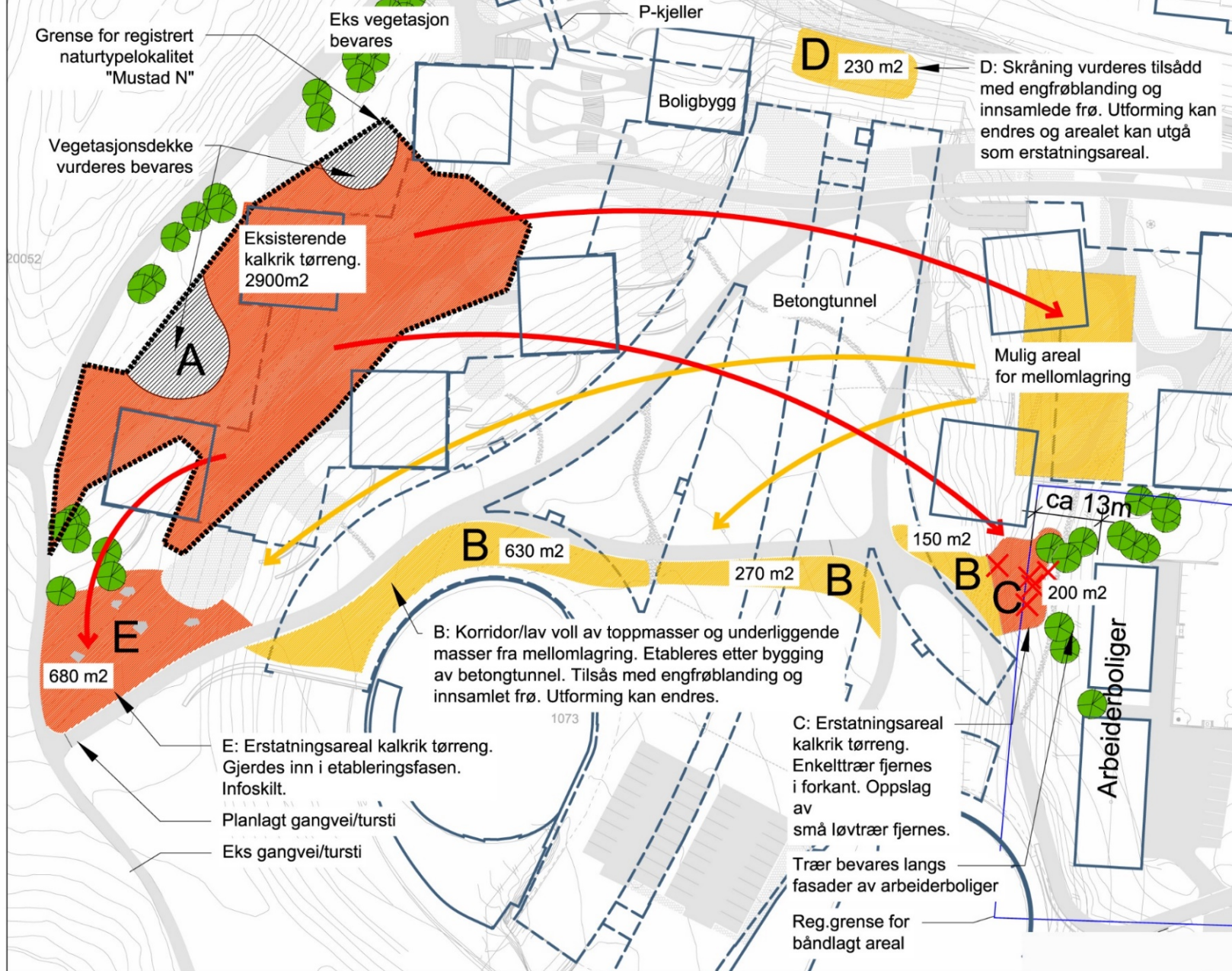
**Også Breeam-Nor
prosjekt**

Kalktørreng i fokus!

Lilleaker/CC-vest

Lilleaker/CC-vest

Trøbbel med steinkløver-invasjon, september 2017

NATURRESTAURERING

Oppsummering

- Ja, Breeam-Nor fungerer
- Nyetablert blomstereng ser ut til å fungere for biologisk mangfold og pollinatorer (resultater snart)
- NB: det er ikke lett å etablere «ekte» naturtyper i løpet av kort tid eller i begrensende, urbane arealer
- Sammenhenger og samspill i natur
- En del av lange prosesser – må satse på at arbeidet går i riktig retning

NATURRESTAURERING